

– *Omstødelse af »pant for gammel gæld«, når pantet er et virksomhedspant*

Udvalget har overvejet spørgsmålet om omstødelse af sikkerhed, der ikke har udløst en tilsvarende kredit (»pant for gammel gæld«), når pantet er et virksomhedspant.

Konkurslovens § 70 om »pant for gammel gæld« indebærer, at panteret eller anden sikkerhedsret, som ikke er tilsagt fordringshaveren ved gældens stiftelse, eller som ikke er sikret mod retsforfølgning uden unødigt ophold efter gældendes stiftelse, kan fordres omstødt, hvis sikringsakten er foretaget senere end tre måneder før fristdagen. I retspraksis om konkurslovens § 70 er der taget højde for de særlige forhold, der gør sig gældende ved eksisterende former for »flydende« pant (factoringforhold), hvor domstolene anvender den såkaldte nettometode.

Nettometoden indebærer, at der foretages en helhedsbedømmelse af gæld og sikkerhedsstillelse i omstødelsesperioden således, at der lægges vægt på, om der i omstødelsesperioden er sket en nettoforøgelse af sikkerheden, der overstiger den nettoudvidelse af det sikrede engagement, der ser sket i perioden. Hvis sikkerhedsstillingen i perioden overstiger gældsstiftelsen i perioden, kan der ske omstødelse, i det omfang dette har medført sikkerhedsstillelse for gæld, som tidligere var usikret.

Konkurslovens § 70 om omstødelse af »pant for gammel gæld« er imidlertid efter udvalgets opfattelse uegnet til anvendelse på virksomhedspant.

Det skyldes virksomhedspants særlige karakter som et »flydende« pant, der indebærer, at den sikkerhed, der stilles for et mellemværende, kan variere over tid med eller uden panthaverens konkrete viden herom. Samtidig må det antages, at virksomhedspant ofte vil være til sikkerhed for et mellemværende, f.eks. en kassekredit, der også løbende varierer i størrelse. Det vil derfor efter udvalget opfattelse være urimeligt, hvis enhver nettoforøgelse af sikkerheden i forhold til gælden i omstødelsesperioden medfører, at forøgelsen er omstødelig.

Ved omstødelse af sikkerhed bør der efter udvalgets opfattelse som udgangspunkt lægges vægt på, om der er sket udsving i sikkerhedens værdi i forhold til den sikrede fordring til fordel for panthaveren på en sådan måde, at den udækkede del af den sikrede fordring er blevet formindsket. Udvalget finder således, at det bør være uden betydning, om sikkerheden er øget relativt mere eller faldet relativt mindre i værdi end den sikrede fordring, blot der er sket en nettoforøgelse af sikkerheden senere end 3 måneder før fristdagen. I givet

fald bør denne forøgelse være omstødelig, medmindre panthaveren kan godtgøre, at forøgelsen er ordinær.

Panthaveren bør således have mulighed for at føre bevis for, at forøgelsen fremtrådte som ordinær, dvs. at de ydre for omverdenen kendelige faktorer pegede på, at nettoforøgelsen af sikkerheden ikke var af ekstraordinær karakter. Det svarer til, hvad der gælder for konkurslovens § 67 om omstødelige betalinger.

Udvalget foreslår således en særlig omstødelsesregel for virksomhedspant. Det foreslås, at den forøgelse af et virksomhedspant, der sker ved, at aktiver senere end 3 måneder før fristdagen bliver omfattet af pantet, kan omstødes, medmindre forøgelsen fremtrådte som ordinær. Hvis der er tale om en ikke-ordinær forøgelse, bør omstødelse tillige kunne ske med hensyn til efterfølgende forøgelser, uanset om disse kan anses som ordinære. Omstødelse bør dog ikke kunne ske, i det omfang den samlede forøgelse modsvares af en forringelse af virksomhedspantet eller nettoforøgelse af den sikrede fordring, der er indtrådt efter den nævnte forøgelse.

Reglen vil have den betydning, at en nettoforøgelse af sikkerheden i et virksomhedspant senere end 3 måneder før fristdagen kan omstødes, medmindre forøgelsen fremtrådte som ordinær.

– *Omstødelse af »pant for gammel gæld«, når pantet er et fordringspant*

Udvalget har endvidere overvejet spørgsmålet om omstødelse af sikkerhed, der ikke har udløst en tilsvarende kredit (»pant for gammel gæld«), når pantet er et fordringspant.

En ny ordning med fordringspant vil være et alternativ til eksisterende former for fakturabelåningsarrangementer, hvor sikringsakten er meddelelse til skyldner, jf. gældslovens § 31, idet panteretten omfatter de samme aktivtyper. Udvalget finder det på den baggrund afgørende, at finansieringskildens eventuelle omstødelsesmæssige overvejelser ikke bør øve indflydelse på en virksomheds valg af den mest hensigtsmæssige finansieringsform.

Udvalget er således af den opfattelse, at den gældende regel i konkurslovens § 70 som udgangspunkt også bør finde anvendelse på spørgsmålet om omstødelse af »pant for gammel gæld«, hvor pantet udgøres af et fordringspant.

Som det fremgår ovenfor, er udvalget af den opfattelse, at det for så vidt angår omstødelse af virksomhedspant bør gælde, at nettoforøgelser af sikkerheden, der fremtræder som ordinære, ikke omstødes.

Udvalget har overvejet, om der på samme måde bør gælde en regel om ordinære nettoforøgelser af et for-